

Αντουάν ντε Σαιντ - Εξυπερύ

«Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού»

Θέμα: Η σημασία της αληθινής αγάπης και της φιλίας στη ζωή των ανθρώπων.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ: Ν. ΔΟΥΝΤΣΗ

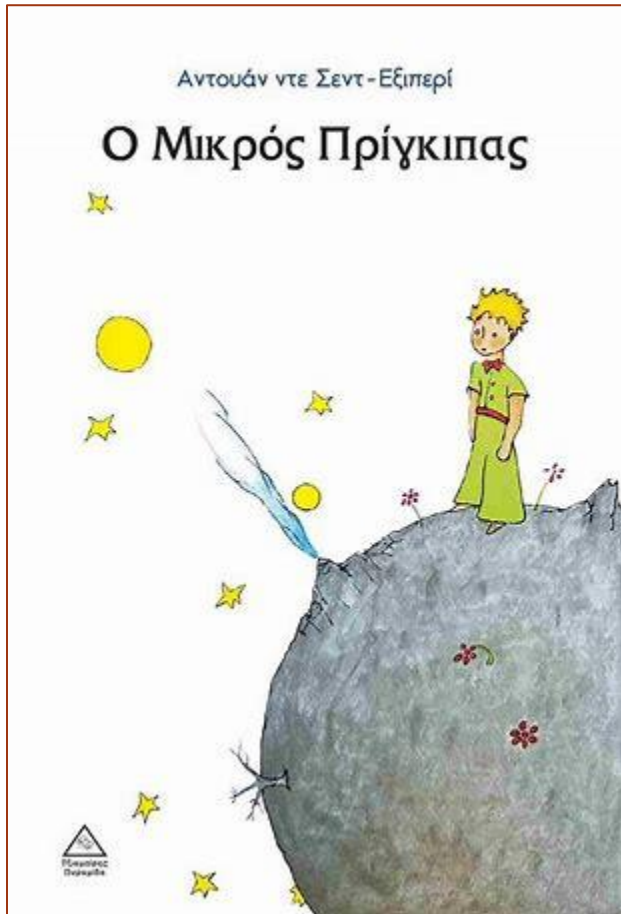
Ο Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ (29 Ιουνίου 1900 - 31 Ιουλίου 1944) ήταν Γάλλος συγγραφέας.

Έγινε γνωστός στο ευρύ κοινό από το βιβλίο του «Ο Μικρός Πρίγκιπας», το οποίο μεταφράστηκε σε 250 γλώσσες και είναι ένα από τα πιο πολυδιαβασμένα βιβλία στο κόσμο.

Ο Εξυπερύ δεν ήταν όμως ένας διηγηματογράφος, αλλά ένας βαθύς φιλόσοφος που αποτύπωνε τη ζωή κι ανέλυε τον προορισμό της.

Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του αφιερώθηκε στην κατάκτηση των αιθέρων της πολιτικής αεροπορίας, της οποίας είναι ιστορικά απ' τους μεγάλους προδρόμους. Ήταν ηγετικός παράγων της δημιουργίας της πρώτης διεθνούς γαλλικής αεροπορικής εταιρείας και δοκιμαστής αεροπλάνων της Air France.

Πολέμησε ως αεροπόρος στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, παρασημοφορήθηκε και τελικά σκοτώθηκε πολεμώντας το 1944.

Το έργο και η εποχή του

Το κείμενο του σχολικού σας βιβλίου είναι απόσπασμα από τη νουβέλα* του Σαιντ – Εξυπερύ “Ο μικρός πρίγκιπας”, που γράφτηκε το **1943** και γνώρισε τεράστια εκδοτική επιτυχία.

Το βιβλίο γράφτηκε στην **Αμερική**, όπου είχε καταφύγει ο συγγραφέας μετά την υποταγή των Γάλλων από τους Γερμανούς.

Το περιεχόμενό του είναι ένα **μήνυμα στη δοκιμαζόμενη πατρίδα του** Εξυπερύ μακριά απ' την οποία νιώθει εξόριστος, χαμένος, όπως ο μικρός πρίγκιπας μακριά απ' τον πλανήτη του.

*Το αφηγηματικό λογοτεχνικό είδος που ονομάζεται **νουβέλα**, εξιστορεί κυρίως γεγονότα της εποχής κατά την οποία γράφτηκε, χαρακτηρίζεται από συντομία στην έκταση (είναι εκτενέστερη του διηγήματος και συντομότερη του μυθιστορήματος) και παράλληλα από τον ρεαλισμό του ύφους και την ύπαρξη συγκεκριμένης πλοκής. Γενικά στη νουβέλα το βάρος του συγγραφέα ρίχνεται περισσότερο στην ηθογραφία και ψυχογραφία των χαρακτήρων και όχι τόσο στα αναφερόμενα επεισόδια και την πλοκή τους.

Ο Μικρός Πρίγκιπας είναι ένα **συμβολικό παραμύθι**.

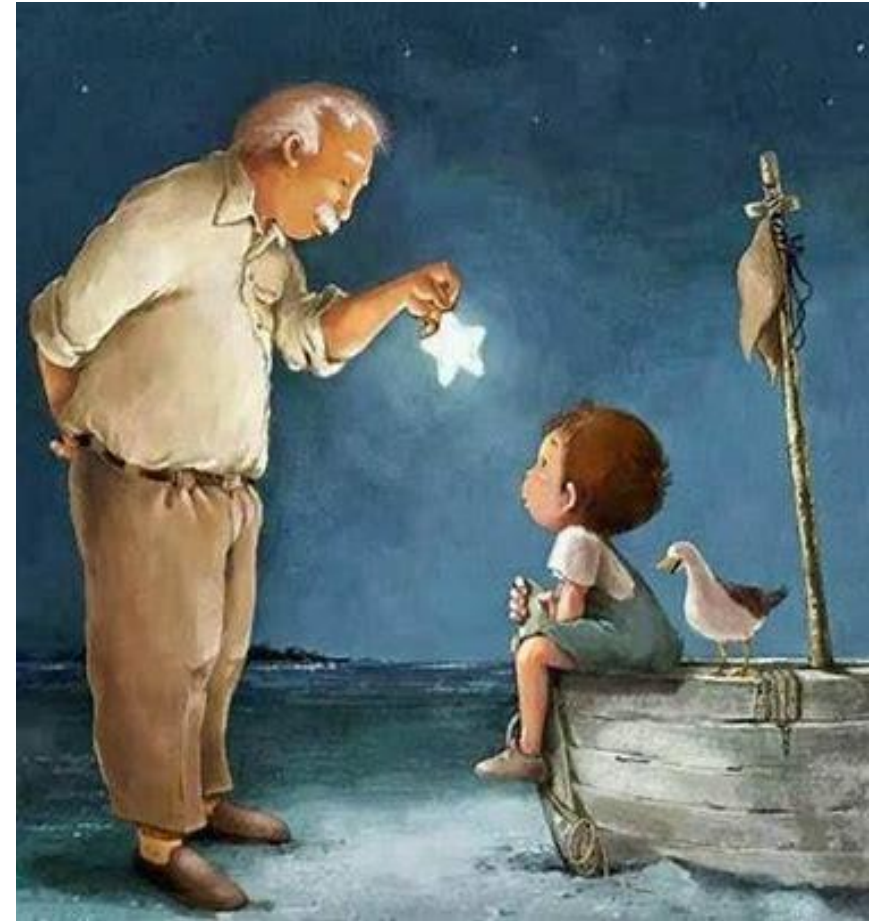
-Η πλοκή και τα θέματα παρουσιάζονται με **στοιχεία παραμυθιού** τα οποία διαπλέκονται με χαρακτηριστικά γεγονότα της ζωής του συγγραφέα.

-Πίσω από αυτόν τον φανταστικό κόσμο που πλάθει ο συγγραφέας, κρύβεται ένας μεγάλος προβληματισμός για τον άνθρωπο, τις αξίες, τους στόχους, το ρόλο του στη ζωή και τα συναισθήματά του.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

- Περιπέτεια, γρήγορος ρυθμός
- Διάλογος που προωθεί την εξέλιξη
- Εξωπραγματικά στοιχεία
- Απλή γλώσσα και ύφος, προφορικότητα
- Έντονο στοιχείο διδακτισμού
- Προσωποποίηση, αλληγορία, συμβολισμοί
- Φανταστικό περιεχόμενο
- Πρόσωπα που ανήκουν στον χώρο του μύθου ή του παρελθόντος
- Στόχος του είναι να διδάξει και να περάσει ηθικά μηνύματα με ψυχαγωγικό τρόπο
- Επαναλήψεις
- Γραμμική οργάνωση του χρόνου
- Αόριστος χρόνος, τόπος, πρόσωπα

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ του *Μικρού Πρίγκιπα* με τα ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

- Περιπέτεια, γρήγορος ρυθμός
- Διάλογος που προωθεί την εξέλιξη
- Εξωπραγματικά στοιχεία
- Απλή γλώσσα και ύφος, προφορικότητα
- Έντονο στοιχείο διδακτισμού
- Προσωποποίηση, αλληγορία, συμβολισμοί
- φανταστικό περιεχόμενο
- πρόσωπα που ανήκουν στον χώρο του μύθου ή του παρελθόντος
- στόχος του είναι να διδάξει και να περάσει ηθικά μηνύματα με ψυχαγωγικό τρόπο
- επαναλήψεις

ΔΙΑΦΟΡΕΣ του *Μικρού Πρίγκιπα* με τα ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

- Μεγάλη έκταση
- Γνωρίζουμε τον δημιουργό
- Περιέχει βαθυστόχαστες αναλύσεις και υψηλά νοήματα
- Παρουσιάζει έναν άλλο τύπο αλεπούς με σοφία, στοχαστική διάθεση, ανθρωπιά
- Επεξεργασία του λόγου με εκφραστικά στοιχεία και αφηγηματικούς τρόπους
- Παραβίαση της γραμμικής οργάνωσης του χρόνου

ΥΦΟΣ-ΓΛΩΣΣΑ :

- Το έργο μεταφράστηκε στα ελληνικά από το *Στρατή Τσίρκα*, ο οποίος χρησιμοποιεί απλή γλώσσα χωρίς περιττές και περίτεχνες φράσεις.
- χρησιμοποιείται ενεστώτας και αόριστος.
- κυριαρχεί ο διάλογος: ποικιλία, θεατρικότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα.
- το ύφος είναι λυρικό και γλαφυρό, όπως στα παραμύθια.
- Το απόσπασμα περιέχει βαθιά στοχαστικότητα.

ΧΡΟΝΟΣ: Ο χρόνος εξελίσσεται γραμμικά, με εξαίρεση δύο αναδρομικές αφηγήσεις και μια πρόδρομη υποθετική αφήγηση στα λόγια του μικρού πρίγκηπα. Στα λόγια της αλεπούς παρατηρείται και η χρήση της θαμιστικής αφήγησης. (**Θαμιστική αφήγηση**= με τη χρήση κυρίως παρατατικού ο αφηγητής παρουσιάζει μία φορά γεγονότα που γίνονταν κατ' επανάληψη στο παρελθόν).

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Παντογνώστης - **ΕΣΤΙΑΣΗ:** μηδενική εστίαση.

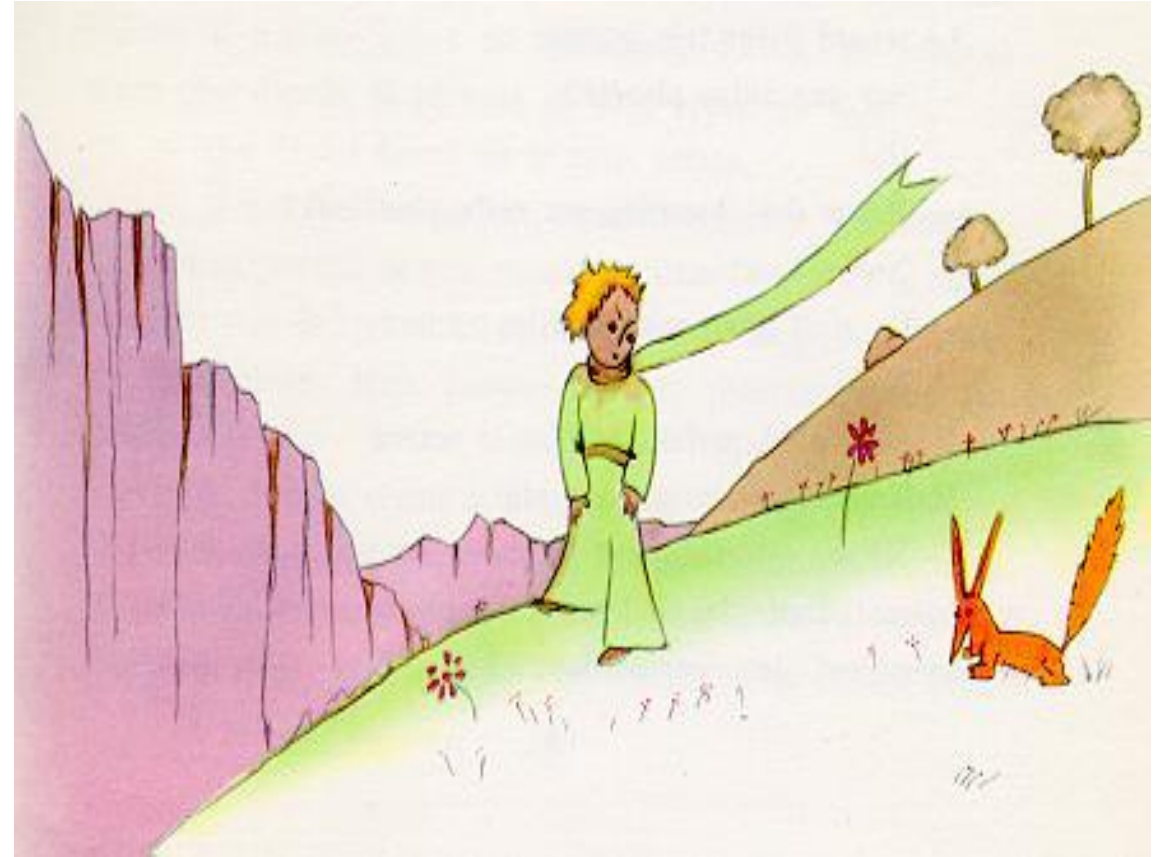
ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ: Κυρίαρχος είναι ο διάλογος, ενώ υπάρχουν και περιγραφή, αφήγηση, εσωτερικός μονόλογος, ελεύθερος πλάγιος λόγος -για τις σκέψεις του μικρού πρίγκηπα.

Ενότητες - Πλαγιότιτλοι:

1η ενότητα: «Έτυχε όμως... έκλαψε»: Ο μικρός πρίγκιπας και ο τριανταφυλλόκηπος.

2η ενότητα: «Τότε είναι που παρουσιάστηκε... καθόλου διακοπές»: Ο μικρός πρίγκιπας και η φίλια του με την αλεπού.

3η ενότητα: «Έτσι ο μικρός πρίγκιπας... για να το θυμάται»: Την ουσία των πραγμάτων ο άνθρωπος μπορεί να τη δει μόνο με την καρδιά.

ΟΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΗΠΑ (1)

*Επειδή το κείμενο είναι συμβολικό παραμύθι, **οι ήρωες αποτελούν σύμβολα** (δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως υπαρκτά πρόσωπα).*

Ο μικρός πρίγκιπας:

- Είναι ο κεντρικός ήρωας του παραμυθιού
- αγνοεί και ζητά να μάθει, γι' αυτό, θέτει συνεχώς ερωτήσεις
- χαρακτηρίζεται από αθωότητα
- ο διάλογος με την αλεπού τον κάνει συναισθηματικά ώριμο

Συμβολίζει:

α. τον άνθρωπο που περιπλανιέται για να γνωρίσει τον κόσμο και να ψάξει τις κρυφές αλήθειες που δίνουν νόημα στην ανθρώπινη ύπαρξη (την ουσία των πραγμάτων).

β. κάθε νέο άνθρωπο που ζητά να ανακαλύψει τη ζωή και την αγάπη.

Το ταξίδι του μικρού πρίγκηπα:

Συμβολίζει το «ταξίδι» όλων μας μέχρι να πάρουμε τις απαντήσεις σε όσα μας απασχολούν και να κατασταλάξουμε, δημιουργώντας αξίες σταθερές μέσα από τις εμπειρίες μας.

ΟΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΗΠΑ (2)

Η αλεπού:

- συμβολίζει την εξυπνάδα και την ανθρώπινη σοφία
- εξηγεί στο μικρό πρίγκιπα την αξία των συναισθημάτων
- μαθαίνει στο μικρό πρίγκιπα ότι η ανθρώπινη ευτυχία βρίσκεται στην αναμονή του αγαπημένου προσώπου και στη φροντίδα γι' αυτό
- τονίζει τη σημασία της συναισθηματικής επαφής & την αξία της φιλίας
- με την επιμονή και τη σοφία της η αλεπού βοηθάει το μικρό πρίγκιπα να κοινωνικοποιηθεί και να μάθει να ζει με άλλους, παίρνοντας χαρά μέσα από την επαφή με τα αγαπημένα του πρόσωπα.

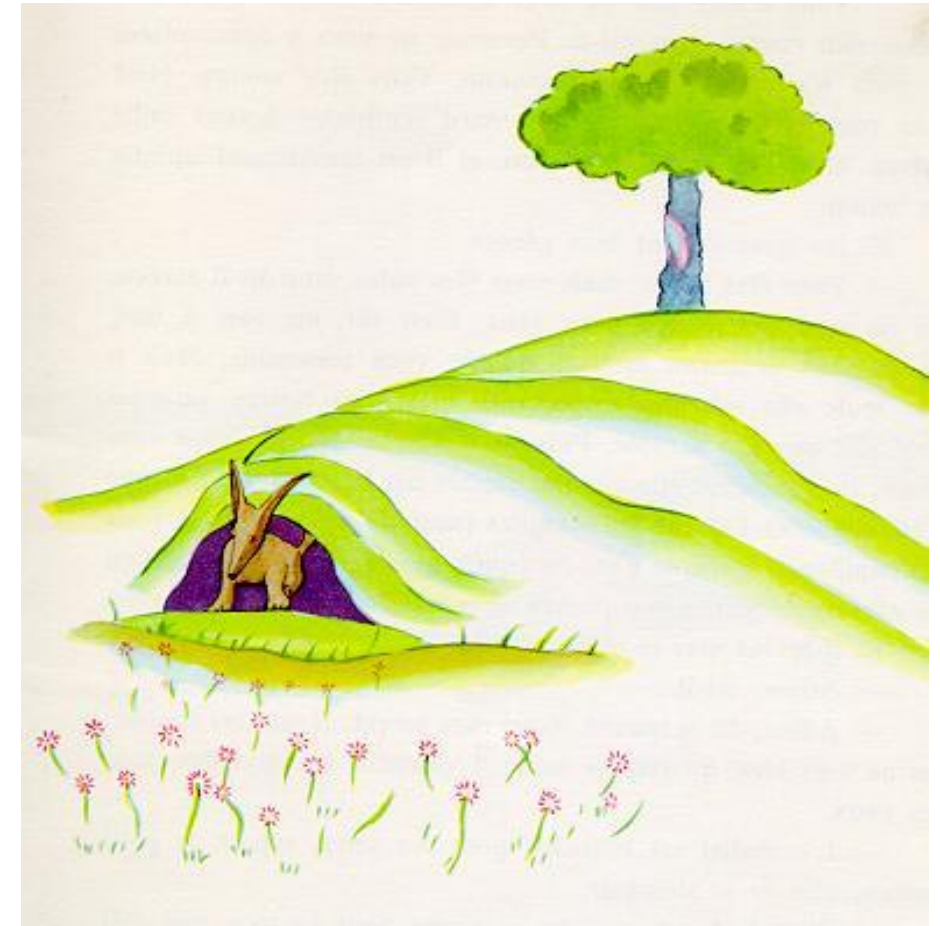
Έτσι, χάρη στην αλεπού, ο πρίγκιπας περνάει από:

άγνοια – γνώση

μοναχική ζωή – συντροφικότητα

ανευθυνότητα – υπευθυνότητα

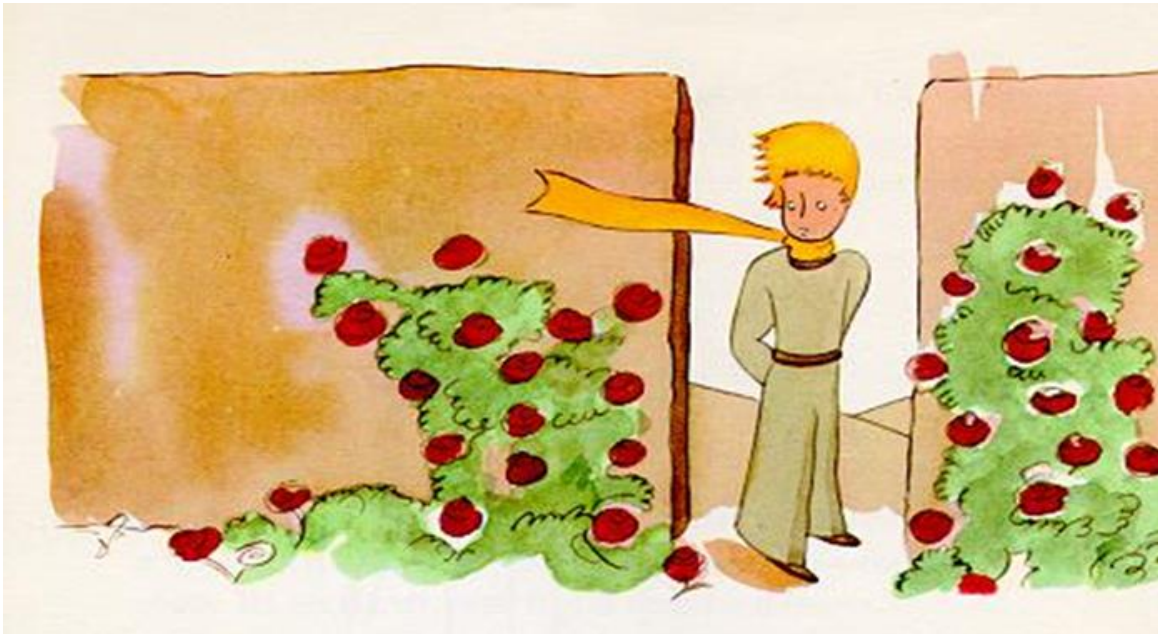
ανωριμότητα – συναισθηματική ωριμότητα

ΟΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΗΠΑ (3)

Τα τριαντάφυλλα:

- Τα τριαντάφυλλα στον κήπο συμβολίζουν την ομορφιά, που αρχικά μας γοητεύει, αλλά δεν είναι δυνατή από μόνη της να μας συγκινήσει, γιατί δεν την έχουμε κάνει δική μας, δεν την έχουμε ημερώσει.
- το ένα και μοναδικό τριαντάφυλλο του μικρού πρίγκιπα συμβολίζει την ομορφιά εκείνη που μας συγκινεί προσωπικά πιο πολύ απ' όλες, το αγαπημένο μας πρόσωπο με το οποίο μας δένουν ξεχωριστές στιγμές και κοινές εμπειρίες.

Το μυστικό της αλεπούς

- μόνο με την καρδιά, δηλαδή την αγάπη, μπορούμε να πλησιάσουμε κάποιον, να τον γνωρίσουμε και να γίνουμε φίλοι
- με τα μάτια και γενικότερα απλά με τις αισθήσεις, δεν μπορούμε να γνωρίσουμε την πραγματικότητα
- την αληθινή ουσία των πραγμάτων τη γνωρίζουμε με την ψυχή
- μόνο με την καρδιά μπορείς να αγαπήσεις αληθινά
- ο χρόνος που αφιερώνει κανείς για να φροντίσει και να γνωρίσει το αγαπημένο πρόσωπο είναι αυτός που το κάνει μοναδικό

Βασικό μήνυμα του βιβλίου:

η σημασία που έχει να αντιλαμβάνεται κανείς τα πράγματα γύρω του με την καρδιά και την ψυχή, χωρίς να παρασύρεται από όσα απλά βλέπει.

Το είναι το «ημέρωμα»:

- δημιουργία δεσμών
- η υπομονετική προσέγγιση κάποιου και η γνωριμία με αυτόν.
- χρειάζεται κατάλληλη ατμόσφαιρα, γίνεται υπομονετικά, μεθοδικά και σταδιακά.
- είναι προϋπόθεση για να δημιουργηθεί η φιλία.
- νιώθεις απόλυτη ανάγκη για τον άλλο και είναι πια για σένα μοναδικός στον κόσμο.
- η ζωή αποκτά νόημα και ομορφιά.
- όταν ημερώσεις κάποιον, γίνεσαι υπεύθυνος γι' αυτόν.

Η φιλία

- είναι το αποτέλεσμα του *ημερώματος*
- τα βασικά της γνωρίσματα, είναι: η μοναδικότητα, ο ισχυρός ψυχικός δεσμός, η αφοσίωση, η αυτοθυσία, η ευθύνη
- η ζωή χωρίς φιλία είναι μονότονη.

Η αλεπού περιγράφει τη δυσάρεστη κατάσταση του σύγχρονου ανθρώπου, όσον αφορά στη φιλία:

- ❖ οι άνθρωποι δεν έχουν πια καιρό να γνωρίσουν τίποτα και δεν έχουν πια φίλους
- ❖ στις σημερινές κοινωνίες των μεγαλουπόλεων οι άνθρωποι δεν επικοινωνούν ουσιαστικά μεταξύ τους και δε συνδέονται με δεσμούς φιλίας λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής, της έλλειψης ελεύθερου χρόνου και της καχυποψίας.

